

Referat

Bornholms Regionskommune
+45 56 92 00 00
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

6. februar 2020

J. nr. 01.05.18A50-0007

Referat fra møde med Vandråd Bornholm den 9. januar 2020

Tilstede:

Kenny Olsen: Bæredygtigt Landbrug

Erik Thorsen (medlem) og Simon Rømer (suppleant): Danmarks Sportsfiskerforbund

Morten Drews: Vandpleje Bornholm

Torben Jørgensen: DANVA/BEOF

Frederik Tolstrup (suppleant): Bornholms Landbrug og Fødevarer

Anna Sofie Poulsen: DN Bornholm

Hans Kurt Pedersen: Dansk Ornitologisk Forening Bornholm

Tonni Kofoed Larsen (medlem) og Ingrid Tholstrup (suppleant): Friluftsrådet

Repræsentanter fra Center for Natur, Miljø og Fritid:

Michael Brandt-Bernbom (leder af Natur og Miljø), Ole Holm Pedersen (skovfoged), Tine Kent Egedal

(vandløbsmedarbejder og projektleder for vandplanprojekterne på Bornholm)

1. Gensidig præsentation

Ingen bemærkninger.

2. Vandrådets opgave og kommunens forpligtelser

Vandrådet er nedsat for at komme med omkostningseffektive forslag til fysiske indsatser i de vandløb, som vurderes at være i risiko for manglende målopfyldelse i 2027 på grund af dårlige fysiske forhold. Vandløbenes tilstand ses på MiljøGIS.

Kommunerne og vandrådene skal desuden bidrage til den miljørapport (SMV), som skal udarbejdes i forbindelse med arbejdet.

Kommunen fungerer som sekretær for Vandrådet. Vandrådet mødes 4 gange og drøfter forslag til indsatser. Når vandrådsarbejdet er afsluttet, udarbejder kommunen et samlet forslag på baggrund af vandrådets indstillinger, som fremlægges for Natur- og Miljøudvalget til godkendelse. Vandrådet kommer i den forbindelse med en udtalelse. Kommunen indberetter forslaget i MiljøGIS og vedlægger Vandrådets udtalelse.

På Bornholm er der 189,9 km vandløb, som er i risiko for manglende målopfyldelse. Ud af denne strækning, skal Bornholms Regionskommune minimum komme med forslag til indsatser i 57 km vandløb. Vandrådet og kommunen peger selv på virkemidlet ud fra virkemiddelkataloget. Miljøstyrelsen har i opgavebeskrivelsen til vandrådet på Bornholm stillet som krav, at der skal fjernes 1 spærring.

Alle indsatserne skal kunne gennemføres for 7.370.000 kr. Det er den økonomiske ramme som Miljøstyrelsen har afsat til Bornholm.

Kommunen anbefaler, at der tænkes i lidt større og sammenhængende projekter.

3. Gennemgang af miljøGIS Vandrådsportalen

Kortet volder vanskeligheder hos enkelte. Kortet opdaterer ikke når man skifter mellem lagene. Husk at anvende den rette browser (f.eks. Chrome).

I kan melde tilbage til Tine, hvis kortet bliver ved med at drille. Beskriv i den forbindelse detaljeret, hvad det er i processen, der går galt. Send gerne printscreen. Så vil Tine sende en samlet tilbagemelding til IT hos Miljøstyrelsen.

4. Forslag til indsatsområder og virkemidler

Bemærk:

Vandrådet og kommunen kan kun udpege indsatser i målsatte vandløb, som er i risiko for ikke at nå målopfyldelse grundet dårlige fysiske forhold (se MiljøGIS).

Følgende emner blev vendt:

Har kommunen planlagt at komme med forslag til indsatser som vandrådet kan tage stilling til efterfølgende?

Kommunen vil gerne komme med et oplæg til forslag, men ønsker at vandrådet i første omgang selv kommer med input. Der blev yret ønsker om, at kommunen fremlægger nogle forslag til indsatser, som vandrådet kan tage stilling til. Det aftales, at kommunen kommer med forslag ved næste vandrådsmøde.

Kan kommunen stille krav om ekspropriation i forbindelse med gennemførelse af vandplanindsatser?

Der er hjemmel i vandløbsloven til at stille krav om ekspropriation, men der vil kun være tale om en rådighedsindskrænkning. Kommunen søger som udgangspunkt at gennemføre projekterne af frivillighedens vej og søger også gerne tilskud til lodsejererstatning hos Miljøstyrelsen. Kommunen har pligt til at gennemføre de indsatser som fremgår af indsatsbekendtgørelsen for Bornholm og vi har en EU-retlig forpligtigelse til at overholde bestemmelserne i Vandrammedirektivet.

Er der data, som ligger til grund for den økologiske tilstandsvurdering som vi ser i MiljøGIS, eller er tilstanden bare et udtryk for skrivebordsarbejde?

Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA) overvåger vandmiljøets og naturens tilstand inden for bl.a. vandmiljø. NOVANA's undersøgelser giver afsættet til, at Danmark kan opfylde de forpligtigelser vi har i forhold til national lovgivning, EU-direktiver og internationale konventioner om overvågning af bl.a. vandmiljøet.

NOVANA har en lang række målestationer rundt omkring i de bornholmske vandløb. Der indsamles overvejende prøver af: Smådyr (DVF1), fisk og vandplanter. Der foretages også kemiske målinger af bl.a. iltforbrug og næringsstoffer.

Den tilstandsvurdering af de bornholmske vandløb, som vi ser på MiljøGIS, afspejler data, som findes i Miljøportalen (målestationer) og i WinBio. Der er altså foretaget en fagligt vurdering på baggrund af data.

Vandrådet er kommet med følgende forslag til indsatser:

Grødby Å:

Nedre del bærer præg af forurening. Måske kan der gøres en indsats?

Tilløb til Læså:

Tæt på højskolen er der et kildevæld; Skovsdal kilde, som kommer fra Skovsdal. Vandløbet er vandførende hele året. Ved Vallensgård er der en rørlagt strækning på 500 m. Ifølge kortmateriale, har vandløbet været åbent indtil 1980. Måske kan der gøres en indsats?

Afvandingsgrøft ved Ølene:

Vandløbet afvander landbrugslandet ned i mosen, hvilket er problematisk, da Ølene er udpeget som et næringsfattigt område. Måske grøften kan ledes et andet sted hen?

Kæmpeåen (udløb ved Teglkås):

Ved Fuglsangen er der en rørlægning på 1 km, hvor der måske kan gøres en indsats.

Øvre del af Spager Å:

Området er taget ud af vandplanerne, hvorfor? Vi vil gerne have det ind igen.

Muleby Å:

Syd for Klemensker er der en rørlægning, som måske kan fjernes.

Risebæk:

Vandløbet er meget okkerpåvirket. Kan man foretage sig noget her? Okkeret kom efter sidste dræning.

Dammebæk:

Få åbnet op gennem golfbanen.

Vase Å:

Fisketrappen fungerer ikke. Den er ellers blevet istandsat og burde fungere (Ole ser på sagen).

Henrikebækken ved Raghhammer:

Her er en spærring, der er etableret for at dæmme dammen op. Hvorfor blev projektet ikke til noget i sidste vandplan?

BRK: Der blev givet afslag på tilskud til gennemførelse grundet manglende omkostningseffektivitet.

Nydamsåen:

Ved minkfarmen er åen opdæmmet. Måske dæmningen kan fjernes?

Øvre del af Tejn Å:

Genåbning af rørlagt strækning ved Muradamsengen.

Vellens Å:

Ved besigtigelser i Blykobbe Å, er der konstateret mangel på gydegrus i området nedstrøms Skrædderbakkevejen. (Ved station nr. 0, side 14 i "Plan for fiskepleje i de bornholmske vandløb", Distrikt 01. vandsystem 01-42, Plan nr. 34-2013 fra DTU Aqua). Det foreslås at udlægge gydegrus ved Skrædderbakkevejen før lufthavnen.

BRK: Røret i lufthavnen er stort og løber ned af cementskråning med lille vanddybde. Det giver problemer. Ved søen er der også en spærring, som forhindrer fisk i at gå op.

Vellens Å:

Forbedring af forhold for opgangsfisk inden for lufthavnsområdet.

Bagge Å:

Ved besigtigelser i Bagge Å, er der konstateret mangel på sten i området ved markvejsbroen ved Mulebygård. (Ved station nr.6, side 10 i "Plan for fiskepleje i de bornholmske vandløb", Distrikt 01. vandsystem 01-42, Plan nr. 34-2013 fra DTU Aqua). Det foreslås at udlægge sten ved Mulebygård, st. 6.

Blykobbe Å:

Ved besigtigelse i Blykobbe Å, er der konstateret mangel på skjulesten i et mindre område ved Sursænkevej (Nedstrøms station nr. 6, side 12 i "Plan for fiskepleje i de bornholmske vandløb", Distrikt 01. vandsystem 01-42, Plan nr. 34-2013 fra DTU Aqua). Det foreslås at udlægge skjulesten ved Sursænkevej syd for Nyker, st. 6.

Blykobbe Å:

Ved besigtigelser i Blykobbe Å, er der konstateret mangel på sten og grus på en kortere strækning, hvor vandløbet har været udrettet og opgravet ved Gadegård. (Ved station nr. 4, side 12 i "Plan for fiskepleje i de bornholmske vandløb", Distrikt 01. vandsystem 01-42, Plan nr. 34-2013 fra DTU Aqua). Det foreslås at udlægge sten og grus øst for St. Gadegårdsvejen, st. 4.

Blykobbe Å:

Ved besigtigelser i Blykobbe Å, er der konstateret mangel på gydegrus i området nedstrøms broen ved Kantedamsgård. (Ved station nr. 1, side 12 i "Plan for fiskepleje i de bornholmske vandløb", Distrikt 01. vandsystem 01-42, Plan nr. 34-2013 fra DTU Aqua). Det foreslås at udlægge gydegrus nedstrøms broen ved Kantedamsgård vest for Årsballe, st.1.

Læs Å:

Ved gentagne besigtigelser i Læs Å, er der konstateret mangel på skjulesten i området ved Lille Munkegård og ved Søndre Landevej. (Ved station nr. 9 og station nr. 10, side 16 i "Plan for fiskepleje i de bornholmske vandløb", Distrikt 01. vandsystem 01-42, Plan nr. 34-2013 fra DTU Aqua). Det foreslås at udlægge skjulesten ved st. 9-10.

Dialog om håndtering af opgaven, proces og opgavefordeling

Ved næste møde vil kommunen samle op på de indkomne forslag. I den forbindelse undersøges det forudgående, om forslagene opfylder betingelserne i forhold til udpegning af indsatser (målsatte vandløb, som er i risiko for ikke at opnå målopfyldelse).

Alle forslag, som opfylder betingelserne vil blive tegnet ind på et kort i kortinfo, der er under klargøring til vandrådet og til kommunens efterfølgende arbejde med forslag til indsatser.

Tak for et godt møde!

Venlig hilsen
Center for Natur, Miljø og Fritid